

|                            |                                |
|----------------------------|--------------------------------|
| Súd:                       | Najvyšší súd SR                |
| Spisová značka:            | 2Cdo/309/2020                  |
| Identifikačné číslo spisu: | 3111224818                     |
| Dátum vydania rozhodnutia: | 18.08.2022                     |
| Meno a priezvisko:         | JUDr. Viera Petríková          |
| Funkcia:                   | súdca                          |
| ECLI:                      | ECLI:SK:NSSR:2022:3111224818.1 |

## ROZSUDOK

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Viery Petríkovej a členiek senátu JUDr. Márie Trubanovej, PhD. a Mgr. Renáty Gavalcovej, v spore žalobcu ZSE Energia, a. s., so sídlom v Bratislave, Čulenova 6, IČO: 36 677 281, zastúpeného GRABAN, TORMA & PARTNERS, s. r. o., so sídlom v Košiciach, Kováčska 53, proti žalovanému A. P., bývajúcemu v V., zastúpenému Advokátska kancelária JUDr. Eckmann, s. r. o., so sídlom v Trenčíne, Mierové námestie 14, o zaplatenie 23.675,82 eur s príslušenstvom, vedenom na Okresnom súde Trenčín pod sp. zn. 12C/34/2012, o dovolaní žalovaného proti rozsudku Krajského súdu v Trenčíne z 28. januára 2020 sp. zn. 19Co/64/2019, takto

### rozhodol:

Dovolanie z a m i e t a .

Žalobca má nárok na náhradu trov dovolacieho konania.

### Odôvodnenie

1. Okresný súd Trenčín (ďalej ako „súd prvej inštancie“) rozsudkom z 27. februára 2019 č. k. 12C/34/2012-260 (v poradí druhým) uložil žalovanému povinnosť zaplatiť žalobcovi sumu 14.305,26 eur s 9 % ročným úrokom z omeškania od 27. novembra 2009 do zaplatenia, do troch mesiacov po právoplatnosti rozsudku (výrok I.). Vo zvyšnej časti žalobu zamietol (výrok II.) a žiadnej zo strán sporu právo na náhradu trov konania nepriznal (výrok III.). Z vykonaného dokazovania mal súd prvej inštancie za preukázané, že žalobca faktúrou č. XXXXXXXXXXXX z 2. apríla 2009, splatnou 20. apríla 2009 vyúčtoval žalovanému za dodanie tovaru a služieb za obdobie od 21. marca 2008 do 14. marca 2009 nedoplatok za dodávku elektrickej energie v celkovej spotrebe 20.937 kWh pri VT a 78.805 kWh pri NT vo výške 14.207,87 Sk (471,61 eur). Na faktúre bol uvedený počiatočný stav elektromerov na VT a NT, ako aj konečný stav a návrh mesačnej platby na nasledujúce obdobie od 04/2009 do 02/2010 vo výške 2.053,69 eur. Faktúrou č. XXXXXXXXXXXX z 3. júla 2009, splatnou 20. júla 2009, žalobca vyúčtoval žalovanému za obdobie od 24. júna 2009 do 23. júla 2009 nedoplatok vo výške 2.053,69 eur. Na faktúre už nebol uvedený počiatočný a konečný stav elektromerov na VT a NT, iba predpokladané množstvo a to 8.335 kWh. Faktúrou č. XXXXXXXXXXXX z 10. augusta 2009, splatnou 8. augusta 2009,

žalobca vyúčtoval žalovanému za obdobie od 24. júla 2009 do 23. augusta 2009 nedoplatok vo výške 2.053,69 eur za predpokladané množstvo odobratej elektriny. Faktúrou č. XXXXXXXXXXXX z 8. apríla 2009, splatnou 24. apríla 2009, žalobca vyúčtoval žalovanému za obdobie od 24. marca 2009 do 23. apríla 2009 nedoplatok vo výške 2.053,69 eur za predpokladané množstvo odobratej elektriny. Faktúrou č. XXXXXXXXXXXX z 11. mája 2009, splatnou 27. mája 2009 žalobca vyúčtoval žalovanému za obdobie od 24. apríla 2009 do 23. mája 2009 nedoplatok vo výške 2.053,69 eur za predpokladané množstvo odobratej elektriny. Faktúrou č. XXXXXXXXXXXX zo 4. júna 2009, splatnou 25. júna 2009, žalobca vyúčtoval žalovanému za obdobie od 24. mája 2009 do 23. júna 2009 nedoplatok vo výške 2.053,69 eur za predpokladané množstvo odobratej elektriny. Faktúrou č. XXXXXXXXXXXX zo 7. októbra 2009, splatnou 23. októbra 2009, žalobca vyúčtoval žalovanému za obdobie od 24. septembra 2009 do 23. októbra 2009 nedoplatok vo výške 2.053,69 eur za predpokladané množstvo odobratej elektriny. Faktúrou č. XXXXXXXXXXXX z 8. septembra 2009, splatnou 24. septembra 2009, žalobca vyúčtoval žalovanému za obdobie od 24. augusta 2009 do 23. septembra 2009 nedoplatok vo výške 2.053,69 eur za predpokladané množstvo odobratej elektriny. Faktúrou č. XXXXXXXXXXXX z 10. novembra 2009, splatnou 26. novembra 2009, žalobca vyúčtoval žalovanému za obdobie od 24. októbra 2009 do 23. novembra 2009 nedoplatok vo výške 2.053,69 eur za predpokladané množstvo odobratej elektriny. V návrhu žalobcu na zmenu žaloby z 10. októbra 2012 (č. I. 77) žalobca uviedol celkový výpočet ceny za dodanú elektrinu a služby za obdobie od 21. marca 2008 do 20. novembra 2009 s uvedením troch kompenzačných faktúr na sumy 3.680,67 eur, 718,96 eur a 900,87 eur, pričom vychádzal z počiatočného stavu na elektromere podľa faktúry z 2. apríla 2009 a koncového stavu pri odmontovaní elektromera, pri ktorom bol prítomný žalovaný a podpísal protokol, v ktorom bol tento stav uvedený. Zmena žaloby bola pripustená uznesením na pojednávaní dňa 14. januára 2013. Na základe výsledkov vykonaného dokazovania mal súd prvej inštancie za nesporné, že žalovaný so žalobcom uzavrel zmluvu o dodávke elektrickej energie spôsobom obvyklým v čase pripojenia na tlačive - žiadosti v zmysle § 5 vyhl. č. 10/1958 Ú. v., a ktorú súd pozná zo súdnej praxe z mnoho iných sporov tohto druhu a žalovaný elektrickú energiu aj odoberal. Mal za to, že nešlo o plnenie z titulu bezdôvodného obohatenia alebo z titulu náhrady škody, ale na základe zmluvného vzťahu strán sporu, preto nárok žalobcu nepovažoval za premŕčaný podľa § 106 a § 107 ods. Občianskeho zákonníka. Súd prvej inštancie ďalej uviedol, že žalovaný nemal umiestnený elektromer na plote svojich nehnuteľností ako to býva obvyklé pri rodinných domoch, ale vo vnútri pozemku bez prístupu z ulice, pričom vznikli problémy pri vykonávaní odpočtov spotreby. Konania žalovaného spočívajúce v tom, že nezaslal žalobcovi vyplnenú žiadosť na jeho tlačive o kontrolu elektromera a neplatil ani časť zálohy za spotrebovanú elektrinu na jeho dvojdom, v ktorom sa elektrickou energiou aj kúrilo, považoval súd prvej inštancie za konanie v rozpore s dobrými mravmi a zneužitím práv žalovaného ako konečného odberateľa podľa § 3 ods. 1 Občianskeho zákonníka. Súd mal za to, že skutočne spotrebovanú elektrickú energiu žalovaným v sledovanom období možno určiť len porovnaním so spotrebou v minulých obdobiach, keď bola spotreba elektrickej energie akceptovaná oboma stranami sporu. Táto spotreba bola určená v znaleckom posudku Ing. Juraja Packu, PhD. č. 18/2018 z 18. septembra 2018, kde sa uvádza v závere pod bodom II., že celková vypočítaná spotreba spolu podľa faktúry č. XXXXXXXXXXXX (17. marca 2006 - 17. marca 2007) činí spolu s DPH sumu 15.059,38 eur a podľa faktúry č. XXXXXXXXXXXX (18. marca 2007 - 20. marca 2008) činí spolu s DPH sumu 13.551,14 eur. Vzhľadom na to, že skutočnú spotrebu elektrickej energie nebolo možné v žalovanom období a ani v súdnom konaní presne zistiť a na nespornú skutočnosť, že žalovaný odoberal elektrickú energiu, súd prvej inštancie s prihliadnutím aj na princíp všeobecnej spravodlivosti zaviazal žalovaného k zaplateniu ceny za elektrickú energiu za žalované obdobie vo výške priemernej spotreby za minulé obdobie od 17. marca 2006 do 20. marca 2008 v sume 14.305,26 eur. Vo zvyšnej časti súd žalobu zamietol ako nedôvodnú. Podľa § 517 ods. 2 Občianskeho zákonníka priznal žalobcovi úrok z omeškania od nasledujúceho dňa po splatnosti poslednej faktúry (dňa 26. novembra 2009) vo výške podľa § 3 nariadenia vlády SR č. 87/1995 Z. z. vzhľadom na to, že súd pri určení výšky spotrebovanej elektriny vychádzal zo znaleckého posudku, t. j. vo výške 9 % ročne od 27. novembra 2009 do zaplatenia a vo zvyšnej časti žalobu ohľadne úrokov z omeškania zamietol ako nedôvodnú. Podľa § 255 ods. 2 zákona č. 160/2015 Z. z. Civilný sporový poriadok (ďalej aj „CSP“) pre čiastočný úspech strán sporu (takmer polovičný) súd prvej inštancie stranám spolu nepriznal náhradu trov konania.

2. Krajský súd v Trenčíne (ďalej ako „odvolací súd“) rozsudkom z 28. januára 2020 sp. zn.

19Co/64/2019 potvrdil rozsudok súdu prvej inštancie v napadnutej časti (výrok I. a výrok III.) podľa § 387 ods. 1, 2 CSP ako vecne správny a žalobcovi priznal nárok na náhradu trov odvolacieho konania proti žalovanému v rozsahu 100 %. Odvolacie námietky žalovaného, týkajúce sa nesprávnych skutkových a právnych záverov, ako aj nedostatočného odôvodnenia napadnutého rozhodnutia, vyhodnotil odvolací súd ako neopodstatnené, bez opory v zistenom a ustálenom skutkovom stave a v následnom právnom posúdení veci súdom prvej inštancie. Odvolací súd v odôvodnení svojho rozhodnutia poukázal na svoje predchádzajúce rozhodnutie z 29. júla 2015 č. k. 19Co/187/2013-110, v ktorom konštatoval, že nemá pochybnosti o tom, že žalovaný odoberal od žalobcu elektrickú energiu na základe zmluvného vzťahu, uzavretého ešte v zmysle § 5 vyhlášky č. 10/1958 ÚV. Zo systému žalobcu vyplýva, že žalobca sa na odber elektrickej energie prihlásil a začal odoberať elektrinu od 14. januára 1998. Podľa nového evidenčného systému žalobcu od 1. apríla 2005 je odporca evidovaný ako obchodný partner navrhovateľa, t. j. ako odberateľ elektrickej energie. Zmluva je v evidenčnom systéme navrhovateľa evidovaná pod č. XXXXXXXXXX na číslo odberného miesta XXXXXXXXXX. Aj keď písomné vyhotovenie zmluvy v konaní ani jeden z účastníkov vzhľadom na značný časový odstup „nedohľadal“, je podľa odvolacieho súdu potrebné pri posudzovaní ich vzájomného vzťahu vychádzať aj z iných, nepriamych dôkazov. Žalovaný nepoprel, že od žalobcu elektrickú energiu odoberal, až do sporného obdobia žalobcovi uhrádzal fakturované sumy za spotrebu elektrickej energie, v pozícii odberateľa reklamoval elektromer, v neposlednom rade sa za odberateľa označil aj v podanom odvolaní. Odvolací súd uviedol, že záväzok zo zmluvy na strane žalovaného - platiť za dodanú elektrickú energiu tak existuje. Keďže ide o záväzkový vzťah uzavretý podľa osobitného predpisu, ktorý neobsahoval úpravu premlčania, pre premlčanie potom platí všeobecná právna úprava premlčania § 101 Občianskeho zákonníka, ktoré ustanovenie zakotvuje 3-ročnú premlčaciu dobu na uplatnenie práva na súde. S prihliadnutím k uvedenej lehote odvolací súd konštatoval totožne ako súd prvej inštancie, že k premlčaniu práva žalobcu nedošlo. Nakoľko vyúčtovacia faktúra za odber elektrickej energie za obdobie od 21. marca 2008 do 14. marca 2009 bola splatná dňa 20. apríla 2009 a žalobca uplatnil svoj nárok proti žalovanému na súde 18. októbra 2011, teda v rámci všeobecnej 3-ročnej premlčacej doby podľa § 101 Občianskeho zákonníka, považoval odvolací súd námietku žalovaného o nesprávnom právnom posúdení otázky premlčania nároku ako neopodstatnenú. Odvolací súd uviedol, že žalovaný aj napriek tomu, že namietal výšku spotrebovanej elektriny za dodávku elektriny, ktorú mu žalobca dodával, a ktorú mu za sporné obdobie fakturoval (pričom sa jednalo o dvojdom s elektrickým vykurovaním, obývaný tromi generáciami, so saunou), neplatil v žalovanom období žiadnu sumu fakturovanú žalobcom. Podľa názoru odvolacieho súdu súd prvej inštancie sa náležite vysporiadal s obsahom listinných dôkazov, všetky dôkazy hodnotil podľa svojej úvahy, a to každý dôkaz jednotlivo a všetky dôkazy v ich vzájomnej súvislosti, pritom prihliadal na všetko, čo vyšlo v konaní najavo a správne ustálil, že žalovaný je povinný zaplatiť žalobcovi 14.305,26 eur s príslušenstvom. K námietke týkajúcej sa nepreskúmateľnosti odôvodnenia napadnutého rozhodnutia súdu prvej inštancie odvolací súd uviedol, že súd prvej inštancie dal odpoveď na všetky zásadné právne a skutkovo relevantné otázky, súvisiace s predmetom súdnej ochrany a obrany proti nej. Skutočnosť, že odvolateľ sa s názorom súdu prvej inštancie nestotožňuje, nemôže samo osebe viesť k záveru o zjavnej neodôvodnenosti, či arbitrárnosti rozhodnutia súdu prvej inštancie. Odvolací súd taktiež konštatoval, že súd prvej inštancie stručne, ale postačujúco odôvodnil, na základe čoho ustálil ročnú úrokovú mieru z omeškania vo výške 9 % ročne a začiatok omeškania žalovaného od 27. novembra 2009.

3. Proti uvedenému rozhodnutiu odvolacieho súdu podal žalovaný (ďalej ako „dovolateľ“) dovolanie, ktorého prípustnosť odôvodnil poukazom na § 420 písm. f/ CSP. Dovolateľ namietal, že súd prvej inštancie svojím nesprávnym procesným postupom znemožnil žalovanému, aby uskutočňoval jemu patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu jeho práva na spravodlivý proces. Poukázal na to, že žalobca sa žalobou z 13. októbra 2011 pôvodne domáhal voči žalovanému zaplata 23.675,82 eur s prísl. tvrdiac, že žalovaný mal za časové obdobie uvedené v žalobe odoberať elektrickú energiu bez uzavretej zmluvy, a teda svojím konaním spočívajúcim v neoprávnenom odbere elektrickej energie mal žalovaný žalobcovi spôsobiť škodu v žalovanej výške. Podaním odporu proti platobnému rozkazu sp. zn. 54Ro/1351/2011 z 28. novembra 2011 bol platobný rozkaz súdu prvej inštancie zrušený a vo veci bolo nariadené pojednávanie. Na pojednávaní konanom 2. mája 2012 vzniesol žalovaný voči uplatnenému nároku, s ohľadom na formuláciu žalobného nároku ako nároku na náhradu škody, dátumu splatnosti

jednotlivých žalovaných faktúr a dvojročnú subjektívnu lehotu na podanie žaloby, námietku premlčania vo vzťahu ku všetkým žalovaným faktúram s výnimkou poslednej žalovanej faktúry splatnej 26. novembra 2009. Na pojednávaní konanom 6. júna 2012 žalobca odkázal na svoje podanie zo 17. mája 2012 a zmenenú argumentáciu, podľa ktorej žalovaná suma má predstavovať nárok vyplývajúci zo zmluvného vzťahu medzi stranami sporu, súčasne však žalobca uviedol, že nedisponuje akýmkoľvek dôkazom preukazujúcim reálne uzatvorenie zmluvného vzťahu medzi jeho spoločnosťou ako dodávateľom elektrickej energie na jednej strane a žalovaným ako odberateľom na strane druhej. Na pojednávaní konanom 14. januára 2013, súd prvej inštalácie pripustil zmenu žaloby s tým, že o uplatnenom nároku už ďalej konal ako o nároku titulom zmluvného vzťahu a nie ako o nároku na zaplatenie náhrady škody. Dovolateľ namieta, že z dôvodu vznesenej námietky premlčania bolo však povinnosťou súdu najskôr vyhodnotiť dôvodnosť takejto procesnej obrany žalovaného a až v prípade jej nedôvodnosti vo veci ďalej konať a vykonávať ďalšie (iné) dokazovanie. Súd prvej inštalácie tak svojím postupom umožnil žalobcovi, aby nárok, ktorý bol v prevažnej miere zjavne premlčaný „preklasifikoval“ na iný nárok. Dovolateľ tvrdí, že pripustením zmeny žaloby mu súd prvej inštalácie znemožnil, aby sa voči pôvodne podanej žalobe žalobcu úspešne bránil vznesenou námietkou premlčania, a týmto postupom súd porušil jeho právo na spravodlivé súdne konanie ako aj právo na spravodlivý súdny proces. Dovolateľ zároveň zdôraznil, že žalobca počas celého konania nijakým spôsobom nepreukázal existenciu zmluvného vzťahu medzi spoločnosťou a žalovaným, ani že by kedykoľvek reálne vyplnil osobitné tlačivo k pripojeniu pre verejný rozvod elektriny. Uviedol, že z odôvodnenia napadnutého rozsudku súdu prvej inštalácie je zrejmé, že pri svojom rozhodovaní vôbec nevychádzal zo žalobcom vystavených faktúr za rozhodné obdobie, a preto nie je možné súhlasiť s právnym názorom žalobcu a súdu prvej inštalácie o plynutí premlčacej doby na uplatnenie nároku od doby splatnosti jednotlivých faktúr označených v žalobe. V tomto smere podľa dovolateľa napadnuté rozhodnutia súdov oboch inštalácií vychádzajú z nesprávneho právneho posúdenia veci. Dovolateľ v dovolaní ďalej poukázal na to, že zo znaleckého posudku Ing. Juraja Packu, PhD. č. 18/2018 z 18. septembra 2018 vyplýva, že znalec nebol objektívne schopný zodpovedať najpodstatnejšiu otázku, a to či žalobcom fakturované množstvo elektrickej energie za obdobie od 21. marca 2008 do 23. novembra 2009 žalovanému mohlo zodpovedať reálnej spotrebe na príslušnom odbernom mieste. Z vyjadrenia na strane 7) znaleckého posudku vyplýva, že hodnotu fakturovanej elektrickej energie za žalované obdobie od 21. marca 2008 do 23. novembra 2009 môže hodnotiť výlučne len v rovine úvah. Dovolateľ mal za to, že ak súdy pri určovaní množstva spotrebovanej elektrickej energie v domácnosti žalovaného za rozhodné obdobie vychádzali z analogickej spotreby v znaleckom posudku aj v zmysle faktúry žalobcu č. XXXXXXXXXX za obdobie od 18. marca 2007 do 20. marca 2008, ide o celkom nesprávny postup vo veci. Na základe uvedeného dovolateľ navrhol, aby dovolací súd napadnutý rozsudok odvolacieho súdu zrušil a vec vrátil na ďalšie konanie, prípadne aby postupom podľa § 449 ods. 3 CSP sám rozhodol vo veci a súčasne o nároku na náhradu trov konania na súdoch nižších inštalácií a o nároku na náhradu trov dovolacieho konania. Dovolateľ uviedol, že napadnuté rozhodnutia ho zaväzujú k zaplateniu sumy v značnej výške, preto s ohľadom na ekonomickú situáciu dovolateľa ako aj fakt, že je otcom maloletých detí v zmysle § 444 ods. 1 CSP navrhol, aby dovolací súd pred rozhodnutím o podanom dovolaní rozhodol o odklade vykonateľnosti rozsudkov súdu prvej inštalácie v spojení s rozsudkom odvolacieho súdu.

4. Žalobca sa k dovolaniu žalovaného písomne nevyjadril.

5. Najvyšší súd Slovenskej republiky nezistil splnenie predpokladov pre odloženie vykonateľnosti napadnutého rozhodnutia v zmysle § 444 ods. 1 CSP a v súlade s ustálenou praxou tohto súdu o tom nevydal samostatné rozhodnutie.

6. Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej aj „najvyšší súd“) ako súd dovolací (§ 35 CSP) po zistení, že dovolanie podala v stanovenej lehote (§ 427 ods. 1 CSP) strana sporu, v neprospech ktorej bolo napadnuté rozhodnutie vydané (§ 424 CSP), zastúpená advokátom (§ 429 ods. 1 CSP), skúmal, či sú splnené aj ďalšie podmienky dovolacieho konania a predpoklady prípustnosti, pričom zistil, že dovolanie nie je dôvodné.

7. V zmysle § 419 CSP je proti rozhodnutiu odvolacieho súdu dovolanie prípustné, (len) ak to zákon

pripúšťa. To znamená, že ak zákon výslovne neuvádza, že dovolanie je proti tomu-ktorému rozhodnutiu odvolacieho súdu prípustné, nemožno také rozhodnutie (úspešne) napadnúť dovolaním. Rozhodnutia odvolacieho súdu, proti ktorým je dovolanie prípustné, sú vymenované v ustanoveniach § 420 a § 421 CSP.

8. Dovolanie prípustné podľa § 420 CSP možno odôvodniť iba tým, že v konaní došlo k vade uvedenej v tomto ustanovení (§ 431 ods. 1 CSP). Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie, v čom spočíva táto vada (§ 431 ods. 2 CSP).

9. Podľa § 420 písm. f/ CSP je dovolanie prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces.

10. Hlavnými znakmi, ktoré charakterizujú procesnú vadu uvedenú v § 420 písm. f/ CSP sú a/ zásah súdu do práva na spravodlivý proces a b/ nesprávny procesný postup súdu znemožňujúci procesnej strane, aby svojou procesnou aktivitou uskutočňovala jej patriace procesné oprávnenia.

11. Podstatou práva na spravodlivý súdny proces je možnosť fyzických a právnických osôb domáhať sa svojich práv na nestrannom súde a v konaní pred ním využívať všetky právne inštitúty a záruky poskytované právnym poriadkom. Z práva na spravodlivý súdny proces ale pre procesnú stranu nevyplyva jej právo na to, aby sa všeobecný súd stotožnil s jej právnymi názormi a predstavami, preberal a riadil sa ňou predkladaným výkladom všeobecne záväzných predpisov, rozhodol v súlade s jej vôľou a požiadavkami, ale ani právo vyjadrovať sa k spôsobu hodnotenia ňou navrhnutých dôkazov súdom a dožadovať sa ňou navrhnutého spôsobu hodnotenia vykonaných dôkazov (porovnaj sp. zn. IV. ÚS 252/04, I. ÚS 50/04, I. ÚS 97/97, II. ÚS 3/97 a II. ÚS 251/03).

12. Pojem „procesný postup“ bol vysvetlený už vo viacerých rozhodnutiach najvyššieho súdu tak, že sa ním rozumie len faktická, vydaniu konečného rozhodnutia predchádzajúca činnosť alebo nečinnosť súdu, teda sama procedúra pojednania veci (to ako súd viedol spor) znemožňujúca strane sporu realizáciu jej procesných oprávnení a mариaca možnosti jej aktívnej účasti na konaní (porovnaj R 129/1999 a tiež rozhodnutia najvyššieho súdu sp. zn. 1 Cdo 6/2014, 3 Cdo 38/2015, 5 Cdo 201/2011, 6 Cdo 90/2012). Tento pojem nemožno vykladať extenzívne jeho vzťahovaním aj na faktickú meritórnú rozhodovaciu činnosť súdu. „Postupom súdu“ možno teda rozumieť iba samotný priebeh konania, nie však konečné rozhodnutie súdu posudzujúce opodstatnenosť žalobou uplatneného nároku. Pod porušením práva na spravodlivý proces v zmysle citovaného ustanovenia treba rozumieť nesprávny procesný postup súdu spočívajúci predovšetkým v zjavnom porušení kogentných procesných ustanovení, ktoré sa vymyká nielen zo zákonného, ale aj z ústavnoprávneho rámca, a ktoré (porušenie) tak zároveň znamená aj porušenie ústavou zaručených procesných práv spojených so súdnou ochranou práva.

13. Najvyšší súd vo svojich rozhodnutiach opakovane uviedol, že z hľadiska prípustnosti dovolania v zmysle § 420 písm. f/ CSP nie je významný subjektívny názor dovolateľa tvrdiaceho, že sa súd dopustil vady zmätočnosti v zmysle tohto ustanovenia; rozhodujúce je výlučne zistenie (záver) odvolacieho súdu, že k tejto procesnej vade skutočne došlo (viď sp. zn. 3 Cdo 41/2017, 3 Cdo 214/2017, 8 Cdo 5/2017, 8 Cdo 73/2017). So zreteľom na to pristúpil aj v danom prípade k posúdeniu opodstatnenosti argumentácie dovolateľa, že procesne nesprávnym postupom súdov bolo zasiahnuté do jeho práva na spravodlivý proces.

14. Z dovolacej argumentácie dovolateľa vyplýva jeho nesúhlas s postupom súdu prvej inštancie, keď mu rozhodnutím o pripustení zmeny žaloby na pojednávaní konanom 14. januára 2013 znemožnil, aby sa voči pôvodne podanej žalobe žalobcu úspešne bránil vznesenou námietkou premlčania. Taktiež namietal nesprávny právny názor súdu prvej inštancie o plynutí premlčacej doby na uplatnenie nároku žalobcu od doby splatnosti jednotlivých faktúr označených v žalobe a nesprávny postup súdov oboch inštancií pri

určovaní množstva spotrebovanej elektrickej energie v domácnosti dovolateľa s ohľadom na závery znaleckého dokazovania.

15. Podľa § 95 ods. 1 zákona č. 99/1963 Občiansky súdny poriadok (ďalej len „O. s. p.“), účinného v čase rozhodnutia súdu prvej inštancie o pripustení zmeny žaloby, navrhovateľ môže za konania so súhlasom súdu meniť návrh na začatie konania. Zmenený návrh treba ostatným účastníkom doručiť do vlastných rúk, pokiaľ neboli prítomní na pojednávaní, na ktorom došlo k zmene.

16. Podľa § 95 ods. 2 O. s. p. súd nepripustí zmenu návrhu, ak by výsledky doterajšieho konania nemohli byť podkladom pre konanie o zmenenom návrhu. Súd nepripustí zmenu návrhu ani v prípade, ak by na konanie o zmenenom návrhu bol vecne príslušný iný súd. V takom prípade pokračuje súd v konaní o pôvodnom návrhu po právoplatnosti uznesenia.

17. K citovaným zákonným ustanoveniam je potrebné uviesť, že zmena žaloby nesmie byť v rozpore so zásadou hospodárnosti konania. To, či dôsledky určitého procesného postupu alebo úkonu sú v súlade s touto zásadou, posudzuje súd. Osobitne treba zdôrazniť, že úvaha, či výsledky konania, ku ktorým sa dospelo pred žalobcom požadovanou zmenou žaloby, (ne)môžu byť podkladom pre konanie o zmenenej žalobe, súvisí s predbežným hodnotením dôkazov a výsledkom vnútorného presvedčenia sudcu a jeho myšlienkového postupu; preto táto úvaha patrí len súdu rozhodujúcemu o návrhu na pripustenie zmeny žaloby. Pokiaľ je ním súd prvej inštancie, žalobca nie je oprávnený napadnúť odvolaním správnosť tejto jeho úvahy, lebo odvolanie proti uzneseniu, ktorým sa pripustila alebo nepripustila zmena žaloby, nie je prípustné. Ani dovolací súd, posudzujúci prípustnosť dovolania z hľadiska možnosti výskytu procesnej vady konania v zmysle § 237 písm. f/ O. s. p. (aktuálne v zmysle § 420 písm. f/ CSP), nemôže prehodnocovať správnosť tejto úvahy súdu (viď sp. zn. 3 Cdo 262/2009). Teda rozhodnutím súdu prvej inštancie o pripustení zmeny žaloby nedošlo u žalovaného k porušeniu práva na spravodlivý proces.

18. Pokiaľ dovolateľ vytýkal súdu prvej inštancie, že mu pripustením zmeny žaloby znemožnil, aby sa voči pôvodne podanej žalobe žalobcu úspešne bránil vznesenou námietkou premĺčania, dovolací súd pripomína, že Najvyšší súd SR už podľa predchádzajúcej úpravy dospel k záveru, že realizácia procesných oprávnení sa účastníkovi neznemožňuje právnym posúdením (viď R 54/2012 a sp. zn. 1 Cdo 62/2010, 2 Cdo 97/2010, 3 Cdo 53/2011, 4 Cdo 68/2011, 5 Cdo 44/2011, 6 Cdo 41/2011, 7 Cdo 26/2010 a 8 ECdo 170/2014).

19. Uvedený záver dovolacieho súdu sa vzťahuje i na námietku dovolateľa, týkajúcu sa nesprávneho právneho posúdenia plynutia premĺčacej doby na uplatnenie nároku žalobcu od doby splatnosti jednotlivých faktúr žalobcu, nakoľko skutočnosť, že dovolateľ má odlišný právny názor než konajúce súdy, bez ďalšieho nezakladá a nedokazuje ním tvrdenú vadu v zmysle § 420 písm. f/ CSP.

20. Pokiaľ dovolateľ namietal nesprávne vyvedené skutkové závery vyplývajúce z vykonaného dokazovania (faktúry, znalecký posudok) dovolací súd poukazuje na to, že dokazovanie je časťou občianskeho sporového konania, v ktorej si súd vytvára poznatky potrebné na rozhodnutie vo veci. Hodnotenie dôkazov je činnosť súdu, pri ktorej hodnotí vykonané dôkazy z hľadiska ich pravdivosti a dôležitosti pre rozhodnutie. Aktuálna procesná právna úprava vychádza zo zásady voľného hodnotenia dôkazov, vyplývajúcej z ústavného princípu nezávislosti súdov. Táto zásada, vyplývajúca z čl. 15 základných princípov Civilného sporového poriadku, normatívne rozvinutá v § 191 ods. 1 CSP znamená, že záver, ktorý si sudca z vykonaných dôkazov urobí, je vecou jeho vnútorného presvedčenia a jeho logického myšlienkového postupu. Postup sudcu ale neznamená, že sudca nie je viazaný ústavnými princípmi predvídateľnosti a zákonnosti rozhodnutia. Naopak, konečné meritorne rozhodnutie musí vykazovať logickú, funkčnú a teleologickú zhodu s priebehom konania (v podrobnostiach pozri Števček, M., Ficová, S., Baricová, J., Mesiarkinová, S., Bajánková, J., Tomašovič, M. a kol. Civilný sporový poriadok, Komentár, Praha: C. H. Beck, 2016, 1540 s., str. 729).

21. K dovolateľom vytýkanému hodnoteniu dôkazného a skutkového stavu dovolací súd uvádza, že nedostatočné zistenie skutkového stavu, nevykonanie všetkých navrhovaných dôkazov alebo nesprávne

vyhodnotenie niektorého dôkazu nie je v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu považované za vadu konania v zmysle § 420 písm. f/ CSP (pozri rozhodnutia sp. zn. 1 Cdo 41/2017, 2 Cdo 232/2017, 3 Cdo 26/2017, 4 Cdo 56/2017, 5 Cdo 90/2017, 7 Cdo 11/2017, 8 Cdo 187/2017). Súlad tohto právneho názoru s Ústavou Slovenskej republiky posudzoval už Ústavný súd SR, nedospel však k záveru o jeho ústavnej neudržateľnosti (II. ÚS 465/2017).

22. Z vyššie uvedených dôvodov dovolací súd dovolanie dovolateľa vyplývajúce z § 420 písm. f/ CSP ako nedôvodné zamietol.

23. Dovolací súd rozhodol o trovách dovolacieho konania podľa ustanovenia § 255 ods. 1 CSP. Súd prizná strane náhradu trov konania podľa pomeru jej úspechu vo veci. Dovolací súd priznal žalobcovi náhradu trov dovolacieho konania voči žalovanému v plnom rozsahu.

24. Toto rozhodnutie prijal senát najvyššieho súdu pomerom hlasov 3 : 0.

### **Poučenie:**

Proti tomuto rozsudku nie je prípustný opravný prostriedok.